

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hétre 1 „ - „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Isten és Haza.

Debreczen május 10.

Istenfélelem s hazaszeretet, hazánk egének páros csillaga, ti ragyogtatok ma városunk fölött.

Magalázódva a földnek poráig, eltelve imádó, hálaadó érzésekkel, borult az örökkévaló Isten zsámolya elé városunk minden lakója.

Nem volt ma különbség, nem elválasztó kőfal sziveink között, valamennyi egy érzésben együtt dobogott.

Minden felekezeti templomában egyforma erővel lobogott a hálaáldozatnak tiszta tüze, s egyesülten csapott föl az égig, a nemzetek atyjának felséges színe elé.

És a mint itt nálunk Debreczenben, úgy borult le minden igaz magyar széles e hazában mindnyájunknak közös édes Atyja elé, hogy hálát rebegjen az ezer éves megtartásért és segítségért könyöröggön a jövőd ezredévekre.

Fölséges látvány, égbe emelő nagy jelenet: **egy imádó nemzet.**

Örömeinknek teljességét, reményeinknek édességét, fogadalmainknak hathatós voltát, elhatározásaink szilárdságát ennek a mai napnak szent jelentősége koszoruzza meg.

A magyar nemzet, mely a maga ezeréves életét ezer halál kínain át egyedül Isten ezerszer-ezer segítségével érte meg, mind a két kezével megragadja az erőnek és megtartásnak örök rendíthetetlen kőszálát, s az új ezredévek külszöbét is az Urnak nevével lépi át.

»Az Urnak félelme minden bölcseségnek a kezdete.«

Jól kezdetted tehát új ezredévedet, bölcs nemzetem, Istennek választott, kedves nemzetem.

Csak el ne tévedsz a jövőben ezt a most választott helyes irányt.

Jövődöd szintén az Ő kezében van, a kinek multadért adósa vagy, s ha óhajtasz hazádnak jövőd ezredéveket, Istenben bizzál, s hazzá folyamodjál.

Most a mikor átlépsz dicső rendeltetésed új pályaterére, a második év ezred diadalivére aranybetűvel ird föl ezt a kettős jelszót, a melylyel biztosan boldogulsz, s a mely nélkül feltétlenül el kell buknod, ird föl ezt a két felséges szót:

„**ISTEN és HAZA.**“

Zászlóavató beszéd.

A debreczeni kőmives iparosok és segédek egyesületének zászlóavatói ünnepén elmondotta:
Dr. Nagy Zsigmond.

Hazánk ezeréves fenállását ünnepljük ebben az esztendőben.

Országszerte büszke öröm, magasztos érzés hatja át a sziveket, a lelkeket.

Mindenki azon van, hogy a maga örömeinek, a maga lelkesedésének minél nyilvánvalóbb, minél ünnepélyesebb alakban s minél emlékezetesebb módon adjon kifejezést.

A nemzet egyeteme törvényhozási magasztos tényekkel s a nemzeti munka remekeink világ elé való tárásával, a törvényhatóságok városok és községek diszközgyűlések tartásával s hazafias lelkesült szónoklatok elmondásával és áhitatos meghallgatásával; az iskolák nemzeti ünnepségek rendezésével, az egyszerű polgár házában fellobozásával s még a legszegényebb magyar ember is legalább egy nemzeti színű bokréta feltűzésével ünnepli meg ezt a nagy esztendőt.

A nemzeti érzületnek ez az általános megpezdülése indította a debreczeni kőmives iparosok és segédek egyesületét is arra, hogy a többi helybeli hasonló jellegű egyesületek példájára ők is lobogót készíttetvén, azt a lobogót szeretett magyar hazánk ezeréves fenállásának ünneplő esztendejével, s ebben az esztendőben is a legünnepiesebb hónappal hozzák kapcsolatba s tegyék magukra és utódaikra nézve örök emlékeztetővé.

Az egyesület érdemes elnöksége engem, az önök szemében jóformán ismeretlen, minden érdem nélkül való, egyszerű polgárt kért fel arra, hogy néhány alkalmi szóval avassam föl az önök lobogóját s adjam át jövőd rendeltetésének.

Szives örömmel vállaltam magamra ezt a felette megtisztelő elhivatást, mert az a meggyőződésem, hogy nekem, a közvélemény szerény képességű ugyan, de tiszta szándéku és őszinte lelkű közkatónájának meg kell hajolnom az előtt a bizalom előtt, a mely városunk egyik igen tekintélyes polgári egyesülete részéről ilyen megtisztelő alakban felém fordul.

Legyen meg tehát az önök akarata.

Ez a zászló, a mely e pillanatban még csak a honi műpart dicsőítő remek, e pillanattól kezdve legyen a tisztos iparnak, a becsületes munkának, a fáradsággal szerzett jólétnek jelvénye önök között.

Legyen az egyetértésnek, az egy célra törekvésnek, a kölcsönös bizalomnak és egymás iránt való hűségnek, szerzetnek drága záloga.

Legyen annak az időnek, a melyhez lételének kezdete fűződik, a magyar nemzet ezeréves fenállásának, hosszú időnkig fenmaradó kedves, beszédes emléke, mely a késő kor fiainak is mondjon édes regét a mai napok boldog ünnepléséről!

Legyen a hazaszeretetnek, a hazaszeretet lobogó lángjának élesztője valahányszor kibontatván szárnyait, vidáman lengedez a játszi szellőben.

Igen, legyen a hazaszeretetnek élesztője önök közt ez a zászló.

Tudom, kikhez szólok, s jól ismerem azt a nemes, hazafias szellemet, a mely az önök egyesületét átlengi. Jól tudom, hogy önök mindannyian nem csak hű fiai a magyar hazának, hanem felkes bajnokai a mi drága magyar nemzetünk előhaladásának is. De azt is tudom, hogy éppen a csak most erősödő magyar ipar derék munkásainak szívébe, lelkébe szeretik elhinteni a közénk vetődő külföldi szédelő munkások, akiknek se országuk, se hazájuk, se Istenük, se királyuk, azokat a kárhazatos tanokat, a melyek a hazát, hazaszeretetet, fajszeretetet, nemzeti érzületet s a honi rög-höz való ragaszkodást úgy szokták, úgy szeretik feltüntetni, mint az együgyűek, a lelki szegények jámbor rögeszméit, a a melyeken a felvilágosodott ember mosolyogva teszi tul magát.

Ezek ellen a nemzetirtó, hazaáruló tanítások és törekvések ellen legyen ez a zászló az önök védő paizsa, oltalmazó erőssége, bevehetetlen bástyája.

A magyar munkás osztály nem élhet meg hazaszeretet nélkül. A magyar nemzet minden egyes tagjának, bár minő állásu és foglalkozásu legyen is, létfeltétele, életeleme a honszeretem, a mely nélkül elsorvad, elfonnyad, elvész, elenyészik.

Más, nálunk nagyobb, hatalmasabb nemzetek megélhetnek a lán ilyen felforgató elemek örökös izgatása mellett is: de a magyar faj, a magyar nemzet, a magyar állam biztosan megsemmisül, ha minden egyes fiának szívében ott nem él a munkás hazaszeretet.

Igen, a munkás hazaszeretet!

Ne gondolják önök, hogy az szereti legjobban a hazát, a ki leghangosabban kiáltja, hogy: **«Éljen a hazánk!»**

Ellenkezőleg!

Az igazi honszeretem csendes, kevés beszédű, de annál hangosabban szólnak nemes, tisztos és hasznos cselekedetei.

Az az egyszerű iparos, a ki a

maga munkakörében kora reggeltől késő estig hűségesen, szorgalommal, derült lélekkel s vidám kedvvel lát verejtéket facsaró munkájához, csak olyan kiváló példányképe a tiszta hazaszeretnek, mint az a lelkesült hadvezér, a ki életét és vérért kockáztatja a hazája jólétéért vívott küzdelemben.

A valódi honszeretem tehát az Istentől elének szabott pályánkon ránk mért köteleességek lelkiismeretes és vidám teljesítésében áll.

Az ilyen hazaszeretet számíthat csak Istentől jutalomra, s csak az ilyen hazaszeretet képes fentartani, képes felvirágoztatni, képes boldoggá és dicsőségessé tenni a nemzet életét.

Az ilyen a valódi, a munkás hazaszeretet lobogó lángjának legyen élesztgetője ez a zászló, valahányszor kibontván szárnyait, vidáman lengedez a játszi szellőben.

És most — mint hű fia magyar nemzetemnek, közkatonája a magyar-nemzeti művelődés szent ügyének, s felavatott szolgálja a magyar vallásnak felavatott és az Atya, Fiu. Szent-Lélek, teljes Szentharomság, egy igaz örök Isten nevével megáldom ezt a zászlót.

Legyenek áldottak azok is, a kik köréje gyűlvén buzgó vallásossággal s igaz hazaszeretettel végzik el a nemzeti munkából Isten rendelése szerint ő rájuk eső részt.

Legyen áldott a hazaszerető magyar iparos osztály!

A kőműves iparosok és segédek temetkezés egyletének zászlófelavatási ünnepélye.

Már jóval három óra előtt kezdtek a korcsolyatérben is gyülekezni az érdeklődők, a mozgalom központja azonban Szabó Bá-

lint elnök cspró-utcai háza volt, ahol egy a dalárda, mint az egylett tagjainak gyülekező helye volt. Három óra után tömött sorokban nonultak a Margit fürdő felé, kísérvén a zászlóanyát vivő négyes fogatot, melyet a vőfélyek és koszorusleányok fogatni követtek.

A szép ünnepélyen jelen voltak közül fel-
említjük: Kiss Áron püspököt, Dégenfeld József gr. főispán, Puky Gyula kir. táblai elnököt, Dobieczyky Sándor m. av. üzletvezetőt, Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, Kiss Albert orsz. képviselőt, Bakonyi Samu drt, Kollá János drt, Benedek János drt, Tóth Béla és Tóth István építészeket stb. Képviselőket küldtek: József István Rásó Gyula kir. tan. alispán, a 33. sz. cs. és kir. közös, 3-ik sz. honvédszázados, a 2. sz. honvédszázados, Kossuth Ferencz, Wolafka Nándor dr. vál. püspök, Mitrovics Gyula K. Tóth Kálmán stb.

Fél négy órakor vonult ki az egyesület a korcsolyatérre, hol Szabó Balint elnök lelkes beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, mely után a munkás dalárda szép összhangzatban énekelte el a Kölcsey-Hymnuszt s ekkor lépett elő dr. Nagy Zsigmond ref. főiskolai tanár, lapunk felelős szerkesztője, hogy elmondja felavató beszédét, melyet lapunk első oldalán közlünk.

A nagy hatást tett beszéd után a zászlóanyája, Horváth Jánosné, szül. Nagy Juliánna, urnó oltalmába fogadta egy pár szóval az egylet új zászlóját s beverte az első szegét. Utána Szabó Balint elnök verte be az szegeket a maga azután József főherceg nevében. József főherceg szegének beverése után következett Kiss Áron püspök, Dégenfeld gr. főispán, Simonffy polgármester, Puky, táblai elnök, Drangens, honvédszázados, stb.

Kossuth Ferencz nevében Kiss Albert orsz. képviselő a következő üzenet felolvasása mellett verte be a szegét:

„Lengjen messze az erős kézben tartandó ezen új zászló, hirdesse a debreczeni munkás kezek jótékonyágát, összetartását és magyarságát.

Kossuth Ferencz.

Kossuth után sorba jöttek a város notabilitásai, egyletek, testületek képviselői, a szerkesztőségek stb. A háromszáz szegből alig

maradt egy pár beveretlen, mind ott fénylik a rudon, együtt lobogtatván az ezredév emlékére készített lobogóval együtt a készített derék egyletnek dicsőségét úgy önmagában, melyet a remek művi zászló képvisel, mint szegében, a melyek a mai társadalom elismerését hirdetik a derék iparosok működése, hazafisága és tagjainak jelleme iránt. Mi is kívánjuk ismételtén, hogy lengjen messze, lengjen soká a hazafias munkásoknak örök dicsőségére!

Millenniumi emlékbeszéd.

A debreczeni izr. elemi iskolának 1896. május 9-én tartott millenniumi ünnepén mondotta:

Dr. Kardos Albert igazgató.

Ünnepre gyűltünk ma össze. A magyar nemzet születése napját akarjuk megülni, Magyarország ezer éves életét akarjuk dicsőíteni. . . Egy rokonnak, jó testvérnek, szeretett szüleinknek születése napja is hogy megmozgatja szívünket, hány meg hány érzést, mely megindulást kelt lelkünkben; hát még midőn közös édes anyánk, a mi imádott hazánk születése napjáról, ezredik életévének betöltéséről van szó, szinte felniünk kell, vajjon megbirja-e szívünk az előtörő érzelmek árját, vajjon nem roskad-e össze agyunk a rája toluló gondolatok súlyától, vajjon nem zárul-e le ajkunk a mély elfogódás, a testi-lelki megrendülés hatása alatt?

Mert valóban nem tudjuk, e nagy és fényes ünnepkor, e ritka alkalommal, melynek párját aligha mutathatja föl az egész világtörténelem, mit is fejezzünk ki elsőb sorban s inkább, azt a forró szeretetet-e, melylyel a mi ezer éves hazánkat, a mi közös édes anyánkat körülrajongjuk, azt a mély tiszteletet, a melylyel a magyar nemzet dicső múltja, elődeink kitűnő erényei előtt meghajlunk, azt az örömet-e, hogy a betöltött ezer év megünneplésében éppen mi, jelen nemzedék, vehetünk részt, azt a büszke lelkesedést-e, a melylyel átlepjük a második évezred küszöbét s a melyet jövőnk nagyságunk s dicsőségünk reménye támaszt bennünk? Vagy pedig minderről hallgatva, csupán a Gondviselés Úrának mondjunk köszönetet, a ki annyi vész és vihály közt megtartotta e mi édes hazánkat, csak a Mindenható egy élő Istennek adjunk

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Lejtőn.

— A Debreczeni eredeti tárczája. —

Irtja: Rostkowitz Arthur.

(Folytatás és vége.)

— En sohasem szoktam olyasmit állítani, a mit biztosan nem tudok. A napokban, mikor meglátogatlak, a nevémet mondta valaki, hátratekintettem. Az egyik emeleti ablakot éppen akkor csukta be valaki. Sokat gondolkoztam felette, hogy ugyan ki ismerhet engem a beteg bűnvirágok közül? Az éjjel is ezen töprengtem, s ekkor jutott eszembe Lesbia; újra magam elé képzeltem azt a jelenetet, mikor az ablakot becsukta. Csak a kezét láthattam. . . Ekkor becsukott szemem előtt azon a kézen egy vakítóan csillogó tárgyat láttam megvillanni. Mindig közelebb-közelebb jött ez a csillogó fény, úgy annyira, hogy határozottan felismertem. . . gyűrűje volt. . .

Most, mielőtt hozzád jöttem volna, be mentem az irodába, s megkértem az egyik ismerős hivatalnokot, hogy mutassa meg a betegek névjegyzékét. Abban megtaláltam az ő nevét is. Beszeltem az orvossal is. — Azt mondta, hogy az éjjelre várják. . .

Itt elakadt a Pali hangja, s révedezően tekintett maga elé. En sokkal inkább tiszteltem fájdalmát, mintsem egy vigasztaló szót is intéztem volna hozzá. Tudtam, hogy ilyen-

kor aranyat ér a hallgatás és jobban kifejezi a részvétet, mint a szó.

Ő hirtelen megállt előttem, s rám meresztette könnytelen szemét. En némán a kezemet nyújtottam neki, ő pedig mohón megragadta és megrázta, — azután megint beszélni kezdett.

— Te sajnálsz engem, ugy-e? Pedig lásd, nincs miért, mivel én nem szenvedek már; a régi ideálképet, melyet szívemben az első szerelem gyöngédségével gondoltam, rombadöntöttem magam. De azért mégis olyan jó eltalálzatni a romok között, ha az embernek nincs más dolga, mint felhányni az emlékezet lomtárát. Idővel, mikor az újabb lomok is a régiek közé keverednek, ha ismét előkerülnek az ócskák, mint a tenger fenekéről felhányt hajoroncok, talán arra sem fogok emlékezni, hogy velem történt-e meg, vagy mással az a bolondos mese? Vagy talán olvastam valamikor?

A kórházi segédorvos jött felénk.

— Azt hittem már, hogy elment — szól Palihoz fordulva. — Siessen, ha még életben akarja látni, mert a beteg haldoklik.

Pali összerázkódott s a fejéhez kapott. — Eszméletlenül van a beteg — kérdeztem én.

— Igen — felelte az orvos türelmetlenül. De siessünk, mert nemsokára beáll az agónia.

Néhány percz mulva ott álltunk mind a hárman a haldokló ágyánál. Engem azonnal megismert, Pali azonban nem vette észre, mert az orvos háta mögé állt.

— Hogy van Bukow ur? — szólított

meg halkán, s a kezével intett, hogy jöjjen közelébe.

A hátamon hideg borzadály futott végig, de azért teljesítettem a haldokló kívánságát, s egy széket húzva az ágya elé közel hajoltam hozzá.

— Mondja meg a Pali apjának, hogy a fiát nem raboltam el, pedig nagyon szerettem, — folytatta suttogó hangon — hogy képes voltam azzá lenni, a minek nevezett. . . Neki ne mondjon semmit. . . De mégis mondtam neki, hogy azt kívánom, hogy nagyon boldog legyen. . .

— Nem mondaná ezt meg személyesen Palinak? Ide lehetne hivatni. . . Nincs is messze már talán?

Lesbia végső erejével emelte fel a fejét.

— Eljön? — lihegte lázasan. Így fog viszont látni! Felemelte sovány kezét és a haját iparkodott megigazítani. Csodálatos! még az utolsó órájában is felébredt benne a női hiuság.

— Pali! — szóltam a székéről felállva, s Lesbiára mutattam, ki ragyogó szemekkel tekintett az ajtó felé, hol az orvos állt.

Sápadtan lépett a szobába Pali. Nem mert egészen közel monni hozzá, hanem az ágy előtt megállt. Szólni sem tudott, csak a gyűrűt nézte.

Néhány pillanatig néztek egymásra. Lesbia mosolygott, Pali csendesesen elfordította a fejét és sirt.

— Pali! — sóhajtott a leány, s üvegesedni kezdő szemét mereven szegezte rá; azután visszahanyaltott a párnára.

hálát: a ki nagy dolgokra választotta ki a magyar nemzetet, a ki világra kiható feladatokat bízott reá a lefolyt ezredévben s a ki bizonyára a második ezer évben is magasztos hivatást rendelt számára?

Igen, a magyar nép választott nép, az Örökkévaló kiválasztotta, akár mint Izrael fiait. — A kik mélyebben belenéztek a magyar történelembe, a kik figyelmesebb szemmel kísérik a magyar nép sorsa folyását, már rég észrevették és rég tudják azt. — Századok óta hirdetik költők és írók, tudósok és bölcselkedők, hogy a magyar csak olyan választott népe az Istennek, mint a zsidó. . . . Hogy ne hirdették volna századokon át és hogy ne hirdették mai nap is, mikor nyilvánvaló, majdnem kézzelfogható a hasonlatosság a két népelete és rendeltetése között? Hát nem úgy vezette-e ki az Örökkévaló a magyar népet erős karral Azsia sivatag püsztáiról, mint Izrael fiait Egyiptomból, a szolgátság házából? Nem adott-e a hét magyar törzsnak olyan tejlel-mézszel folyó Kanaánt, itt a Duna és Tisza mellékén, ezt a mi édes hazánkat, mint Jakób tizenkét nemzetségének? Nem támasztott-e a magyarok közül Mózeseket, Álmóst és Árpádot, a kik az amalekitáknál és moabitáknál is vadabb népek között biztosan vezérelték véreiket? Nincs-e nekünk Józsuénk, a kürtös Lehel, kinek kürtje hangjaira nemcsak várfalak omlottak le, hanem népek és országok remegtek? Nem hasonlít-e Dávidhoz, a pásztorfiúhoz az ifjú Béla herceg, a ki lezeli fejét a pomerán Góliátnak, hogy megmentse a királyt és nőül kaphassa a király leányát? — Nem Salamonnak képe-mása-e a bölcs Szent István és az igazságos Mátyás király? Vagy nem lakozott-e annyi erő Toldi Miklósnak és Kinizsi Pálnak, mint Sámsonban és nem hullott-e el karjaik súlya alatt annyi tatár és török, mint a mennyi filiszteus a Sámson öklétől? S a mikor a gonosz Hámanok és Epifaneszek meg akarták fosztani a magyart legdrágább kincsétől, vallása és alkotmánya szabadságától, nem állottak-e elő Mardokheusok és Makkabeusok, nem váltottak-e föl egymást szakadatlan sorban a Boeskarak, Rákóczyak és Bethlenek? Sőt megáldott bennünket az Örökkévaló prófétákkal is, a kik nem engedték, hogy szent nyelvünkről megfeledkezzünk, hogy Baal népei között elvegyüljünk, a kik lelkes szavukkal, költői szavattal felrázták a magyart, mikor már ha-

lálós álomra hajtotta fejét, jós lélekkel feltárták előtte a jövőt, mikor már csak a multon révedezett a tekintete, a kik új reményt, új életet öntöttek a kétségek között vergődő, a jobb jövőről lemondó nemzetbe. — Avagy egy Kazinczy, egy Vörösmarty, Széchenyi és Kossuth, Deák Ferencz és Eötvös báró nem prófétai munkát teljesítettek-e, akár Ézsaiás és Jeremiás, Esdrás és Nehemiás? Szóval kiválasztott nép a magyar, maga az Örökkévaló választotta ki!

S mire választotta ki az Isten a magyart? Volt és van-e oly magasztos hivatása, mint Izraelnek, melyre az Örökkévaló a magasztent thórát, az örökké tartó tizparancsolatot bízta, a melynek rendeltetése volt az egyisteniség eszméjét évszázadokon át hiven megőrizni, később pedig a népek millióival megismertetni? Ha nem is ily magasztos hivatást, bizonyára nagy és dicső feladatokat szánt az Isten a magyar népnek is. — Ha gyöngye szemem át tudnak hatolni a lefolyt idők homályán, ha csekély elmém betűzni tudja a történelem kuszált irását, akkor azt látom, hogy a világ Űra, a nemzetek parancsolója három gyönyörű, de nehéz munkára szemelte ki a magyart, melyek közül csak egynek is a teljesítése közben rég összerokadt volna más méltatlanabb nép.

Legsúlyosabb, de legdicsőbb feladatául azt írta az isten a sors könyvébe; *Legyen a magyar oltalma és paizsa a művelt Nyugatnak a vad, a barbár Kelet ellen.* A magyar legyen az agát, mely az Azsia mélyéből Európára rontó áradatot feltartóztatja, a melyen a tatároknak és törököknek, mindenféle vad népek pusztító hullámai megtörnek. A szörnyű az gyakran átesapott a töltés fölött, a tatárok és törökök átszakították a gátat, darabokra tépték a vitéz magyar nép testét, de mihelyt meg csendesült a vész, a magyar ismét ott állott a helyen rendületlenül, elszántan várva az újabb támadást, zúgolódás nélkül teljesítve a súlyos védelmet, pedig az európai népek ritkán siettek könnyíteni a verejtékes munkán és még ritkábban jutalmazták bármivel a magyart a harcban eltöreközött vagonáért és kiontott véréért. Olyan volt a magyar nép, mióta a gondviselés beleoltotta Európának testébe, mint a védőhímlő, a vad magyar nép itt Európa közepén megszelidülvén, azóta megóvta a művelt nyugati népek testét a keleti vad népek ölő mérgetől.

Ha fájt is tehát az európai keresztyéneknek, mikor a pogány magyar közéjük ékelte magát, mégis végtelen hálával tartoznak azon szolgálataiért, melyeket e világon senki sem végzett volna hűbben és hősiessébben.

Nem kevésbé szép az a másik feladat is, melyet a magyarnak szánt a jóságos isteni gondviselés. — Az úr, midőn megtelepítette a magyar népet e hazában, kimondotta: *Legyen ez ország a jog- és szabadság földje, legyen a magyar az igazságnak, a törvényességnek az alkotmányának az őre.* Járjon elől ez a nép jó példával, hogyan kell vért és éltet áldozni a politikai és lelkiismereti szabadságért. — S valóban ezer év óta áll fenn ez az ország, de a zsarnokság sohasem verhetett benne hosszabb időre tanyát. Tengernyi vért ontott, nyugalmát, jólétét dobta el magától a nemzet, életét tette gyakran végső kockára, de szabadságát és alkotmányát nem hagyta; szabadság nélkül az élet sem kellett neki.

S midőn egész Európa fölött beborult az ég, midőn a nemzetek egymásután hódoltak meg fejedelmek mindenható akarata előtt, Magyarországon akkor is tisztán ragyogott a szabadság napja, Európa népei reánk tekintetek és tanultak. Megtanulták, hogyan kell lelkesedni és küzdeni a nemzet jogaiért, a nép szabadságáért. Igen, mi voltunk a jog- és szabadság hirdetői, a többi népeknek példaadói.

Ha a két első feladat teljesítése dicsőséget szerzett a magyarnak, harmadik hivatásától kapta a lovagias nevet, mert e közben mutatta ki nemes szívűségét és nagylelkűségét. *Lovagias, nemes és nagylelkű volt a magyar, midőn évszáz-*

adokon át oltalmul és menedékkül szolgált a szerencsétleneknek és üldözötteknek, midőn biztos révet nyitott a hajótörötteknek, midőn hajlékot nyújtott a hontalannak. A bibliai, drémiklot, igazi azilum volt Magyarország, a mely nemcsak befogadta menekülőket, hanem maga hívta be a bujdosót. Ha valamely népet természeti csapás vándorlásra kényszerített, ha vad ellenség zavart ki szülőföldjéről, ha egyeseket zsarnok királyok üldöztek vagy véres viszályok tettek hontalanokká azokat, — népek és egyesek — mind Magyarországon találtak otthonra, szerető, jóságos hazára. A tenger pusztító hullámai becsapnak Németalföldre, kimossák hazáikból a lakosokat s ezek a jámbor nemetek nem saját testvéreiknél húzódnak meg, hanem eljönnek ide messze az Erdélyi Kárpátok töveibe, a hol a szász földön most is élnek és virzognak.

A tatárjárás áradata elsepri Kunországot; a hazátlan kunok hányódnak-vetődnek a Volgától a Tiszáig, míg végre IV. Béla király le nem telepíti őket Magyarország legszebb rónavidékére. A ruthéneket saját orosz testvéreik háborgatják. Nagy Lajos vendégszeretettel fogadja őket és nekik adja az Erdős Kárpátok alját. A török jármot nem bírják többé a ráczok, Magyarországra menekülnek, a hol nem csak szabadok lesznek, hanem birtokul nyerik a mesés termékenységu Bánátot és Bácskát. Szóval nem ismerünk népet, mely hűbben és nemesebb értelemben követte volna a bibliai parancsát. *És szeresd a jövevényt, mert te is jövevény voltál — Egyiptom országában.*

Azonban a magyar nemzet e lovagias és nagylelkű gondolkodás módjának senki sem köszönhet többet, mint mi, a zsidó felekezet hívei. Hiszen nekünk zsidóknak sehol sem volt hazánk, bennünket mindenki üldözött, a fejedelmek szarczoltak, a népek öldöstelek, a városokba nem fogadtak be, a falukon nem volt biztos az életünk, csak a magyar nemzet bánt velünk emberségesebben, teljesítette még velünk szemben is az isteni intelmet, pedig mi a jövevényeknél is jövevényebbek voltunk. Mintha mindjárt kezdettől fogva érezte, sőt tudta volna a magyar, hogy im egy vele rokon nép; rokon nem vére és nyelvre, a mint azt magyar tudósok századokon át hirdették és a legutóbbi időkig bebizonyítani törekedtek, hanem rokon-hivatására nézve, hiszen az Örökkévaló kiválasztotta mindkettőt, hogy nagy dolgokat cselekedjenek általuk. Ez a rokonérzet vezette a magyar nemzetet, midőn legrégebbi törvényeibe nem foglalta bele a zsidókat megvédező pontokat, midőn megengedte, hogy a zsidók a sötét középkorban is magas hivatalokra jussanak, midőn szivesen látta, hogy Mátyás királyt koronázása ünnepén zsidó küldöttség is üdvözlje, midőn — hogy sok egyebet mellőzzek — 1848-ban kimondotta, 1868-ban pedig törvénybe iktatta, hogy nem ismer különbséget zsidó vallásu és nem zsidó vallásu polgárai között. Ez a rokonérzet vezette a magyar nemzetet most is, midőn a millenniumi év, ez az Igazi Jóbel év közeledett. A magyar nemzet hiven megakart tartani a bibliának a Jóbel évre vonatkozó rendelkezéseit, nem tűrte, hogy ez örömeiben, e huszszoros Jóbel-évben bárki is szolgálja legyen, bárki alábbvalónak érezze magát az ő országában; recipiálta tehát a magyar zsidóságot, úgy hogy mi zsidók, kik egyénenként már eddig is egyenlők voltunk többi polgártársainkkal, most felekezetünket tekintve is ugyanazon polczra jutottunk, a hol a többi felekezetek állanak.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Millenniumi hálaadó istenitisztelek Debreczenben.

Országos megállapodás értelmében ma volt az összes templomaiban a hazának a hálaadó istenisztelet az Ég urához, a mért e nemzetet ezer éve élteti e hazán. Remek gondolat volt, hogy egy ország egyszerre

En gyöngéden megfogtam a fiu karját, s kiveztem a folyosóra. Nemsokára utánuk jött az orvos is, már nem volt rá odabenn szükség.

— Jer innen Pali, menjünk a szabadba. Engedelmesen követett. Az épület előtt megállt, s feltekintett az ablakra.

Mellettünk egy diák lépdelt; valamelyik tisztviselőnek a fia lehetett. Kezébe könyvet tartott s hangosan tanulta leczkáját. Észre sem vett bennünket, olyan mélyen elmerült a tanulásba, hanem gyorsan hadarva mondta: „A lejtőn való esés a szabad esés törvényei szerint történik. A föld vonzó erejénél fogva esik a test lefele, míg azt a mélységet el nem éri, mely a lejtő legalsó pontját képezi.

És tovább ment.

Pali felemelte a fejét s mintha a magoló diáknak felelné, úgy morgogta.

— Igazad van! . . . Az életben azonban a lejtőnek legalsó pontja a hat lábnyi mélység . . .

*

Aznap éjjel, mintha másnap az ismerős látogatók mondották, hajnalig mulatott Pali. Mondják, hogy sirva ölelgette a cigányprimást.

— Bizonyosan szerelmes a gyerek! tette hozzá a másik. Mindig mondtam én, hogy nem hiába volt sápadt ez a fiu, persze a többiek ki nevelték!

En hallgattam, de olyaemít gondoltam, hogy nem szerettem a fiuval mulatni, mert nagyon sokat sirtunk volna mind a ketten . . .

emelje szívét az Istenhez, ezzel is dokumentálván egységét a létben, az érzésben, a hazaszeretben. A debreczeni templomokban tartott istentiszteletek méltó módon illeszkedtek bele az országos ünnepség harmóniájába úgy külső, mint belső, szellemi tekintetben. Reggel 9 órakor kondultak meg első sorban az ev. ref. templomok harangjai, hogy áhitatva hívják Debreczennek népét. A hivatalok és testületek küldöttei valamennyi felekezet hálaadásán dokumentálták, hogy nem az határoz, hogy kereszt, vagy csillag fénylik-e a tornyán a templomnak, hanem a lélek bensősége adja meg az Isten-imádás alapvető kellékét.

Az összes egyházak templomában megjelentek: Dégenfeld József g. főispán, Rásó Gyula kir. tan. alispán, Simonffy Imre, kir. tan. polgármester, Puky Gyula, kir. táblai elnök, Dobieczy Sándor máv. üzletvezető, Csáth Zsigmond m. kir. posta-és távirat főnöke és vezetésük alatt álló hivatalok tisztviselői testületileg, a debreczeni összes egyletek és társulatok, valamint a város notabilitásai, legnagyobb részben remek díszmagyarban. Az ev. ref. egyházi istentiszteletek a nagy templomban hallgatva meg, melyet egészen megtöltött a közönség. — Az istentiszteletet Könyves Tóth Kálmán lelkész végezte, ki remek ima után a következő igék alapján elmélkedett:

»Behozott minket e helyre az Ur és adta nekünk ezt a földet, tejjel és mézzel folyó földet. Tekints alá a te szentségednek lakhelyéből, a magasból és áldd meg a te népedet, és a földet, a melyet adtál nekünk, miképen megesküdtél a mi atyáinknak. E mai napon a te Urad Istened parancsolja nekem, hogy e parancsolatok és törvények szerint cselekedjél, megőrizzed annakokáért és a szerint cselekedjél teljes szivedből és teljes lelkedből.« V. Mózes XXVI. 9. 15. 16.

E beszéd e három részből állott: Istennek népe volt-e a magyar? Ezt igazolja ezredéves multja, s ha igaz, mivel érdemelte ki e nagy kiváltságot? Nagy emberének s hazaszeretetének köszönhetette ezt. Mi a hazafiak kötelessége, hogy ez a kiváltsága továbbra is megmaradjon? Ékesítse e nemzetet tiszta erkölcsiség, élettevekben nyilvánuló vallásos buzgalom, hazaszeretlet s egy értelem és akarat. Emeljen zászlót a népekhez s a háromszínű lobogón tündököljön: Isten, haza és a szent korona.

A kis templomban Dicsőffi József lelkész mondott beszédet, melynek textusa volt:

»És látám és imé vala egy fejrő és annak ki azon ül vala, kezében vala kézive és adaték neki koszoru és kijöve mint diadalmas és hogy ezután is diadalmat venne.« Jelen: VI. 2.

Ennek alapján fejtegette, hogy az első ezerevből diadalmasan kijött s a másodiknak reménykedve induló hős magyar nemzetnek micsoda tanulságokat köt szívére ez az ezeréves tavasz? Szólok e feladatot a következőképpen oldotta meg: Megtanuljuk az első ezerev történetéből: 1. Hogy minden gyermeknek hű legyen a maga helyén. 2. Szeresse forró szívvel a közt. 3. Szeresse forró szívvel az Isten! s akkor a második, a most kezdődő ezeréves diadalmasabb lesz, mint volt az első.

A Kossuth-utczai (új) templomban Mitrovics Gyula beszédét, e helyen ez alkalommal először. Minden szem rápatadt, különös kíváncsiság ült a hallgatóknak arcán, mikor Mitrovics a szószéken megjelent. Gyönyörű imában fohaszkodott a Mindenhatóhoz, hogy minket a mai napra, a magyar nemzet második ezredévének küszöbéhez eljuttatott s a »Miatyánk« után felnyitotta a bibliát, a következő szöveget olvasván belőle: »Ne félj kicsiny sereg; mert tetszett a ti atyátoknak, hogy adjon nektek országot.

Lukács. XII. 32.

Előrebocsátva, — hogy »Magyarországot ennek a nemzetnek erényei tartották meg« s

amelyek nemzeti lobogónkra vannak feljegyezve s amelyekre »vérünkkel is megpecsételt szentesköt tettek le őseink.«

Azután így folytatja:

Jertek k. k. Ujítsuk meg mi is mindnyájan ezt az esküt az új ezredévének küszöbén s hogy eskütörésbe közülünk senki se essék olvassuk le emlékeztetésül azokat az erényeket, amelyek a magyar nemzet lobogójára van jegyezve s melyek jövőjét biztosítják!

Az a piros szín ott a nemzeti lobogón a magasban: a lelki, testi tehetségek, kifejtésének, a tetterőnek, a jellem szilárdságnak, a hazáért dobogó szív tiszta verének és a hazaszeretlet égő tüzeinek, beszélő jelképe előttünk.

Tagjaiban él egyedül a nemzet és ennek kezében van letéve azok emelkedése vagy bukása és jaj annak a nemzetnek s benne annak a társadalomnak, amely testi és lelki erőben, hazafiúi jellenben, szabadságszeretben tartja vagy végképen megromlott nemzeteket nevel fel, akár közzelleme, akár létezményei, akár társadalmi szokásai által, — Jaj azért, mert az ilyen társadalom hasonlít a temetőhöz, ahol, tudvalevőleg, színes virágok is nyílnak ugyan; és jaj azért, mert ma már, minden nemzetnek első sorban szellem és testi épségétől függ egyedül fennmaradása s annak a népek, amelynek tagjai titkos vagy nyilvános bűnököt követtek el, abban az irányban, hogy a lélek Istennek képe, a test pedig a Szentlélek temploma lehessen az emberben, annak elsepréséhez nem kell sem hódító hatalom és pusztító hadjárat, nem véres, döntő csaták... az ösztön maga ásta meg, könnyelmű, vétkes kezével sötét és dicstelen sírját s annak el kell pusztulnia a természeti és az erkölcsi világnend kerületellen törvényei szerint, mert hiszen a rút szibarita vázakat, összetöri az időnek egyetlen gyöngye érintése, és a testben és lélekben nyomorékok, vagy éppen halottak, nem sokáig mozoghatnak ott, a hol az élet vivja a maga harczeit.

Oh! ne feledje el azért közülünk senki sem ezt az első gondolatot, mert csak azt megtartva, lesz a magyar nemzet kezében multjának, dicsőségének lobogója jövőre is az a jelvény, a melyre mint egykor Nagy Konstantin harcossainak zászlójára azt az ígéretet jegyezte fel a népek istene:

»Ezzel fogsz győzni!«

Az a másik szín a fehér, ott nemzeti jelvényünk közepén, az emberi élet központjának, a szívnek, a hazafiúi erkölcsöknek tisztaságát, szentelent voltát jelképezi és arra emlékeztet.

Nincs egy élni, tenni óhajto nemzethez k. k. inkább illő természetesebb és az egész életet is inkább boldogító kincs, mint a kedélynek tisztasága és a tiszta erkölcs. Oh az élet és annak földies viszonyai, benne a nagy és nehéz küzdelmek, és az emberek, a különféle és szerte ágazó érdekek, úgy is mint ott hagyják később az egyes ember szívében is, egész élni törekvő nemzet lelkében is, ridég és kiméletlen kezüknek érintésére és ugyan gondolatok meg: mivé válik az emberszív és mivé egy egész nemzetnek is szellemi irányzati, ha le van törölve róla erkölcsi tisztaságának üde zománcza; mivé az a társadalom, amelynek tagjainál soha sem volt meg, az aratlanság kora; a kiknek lelkében egy óráig sem érezték jól magukat az eszményeknek fehér angyalai; a melynek tagjai már erkölcsi sebekkel lépnek ki a életbe, a nagy nemzeti feladatoknak megoldására is.

Olyan szomorú, kínos, latvány ez, mint mikor a virág ott hever megtépve, szétlapodva az utca porában, vagy a mikor már elébb korhadt, szünette oszlopot rak valaki tetőzete alá, hogy annál korábban és biztosabban romok alá kerüljön. Az érdekek a szenvedélyek olyan lelketlen dulakodása így e nélkül a nemzetek élete, a melyben győzelem egyikre sem következhetik, hanem csak a biztos bukás, mert mint a költő mondotta: »Minden ország támasza talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabrigába görbedi.

Oh! ne feledje el azért közülünk senki sem ezt a második gondolatot sem; — mert csak ezt az ősi erényt, megtartva lesz a magyar nemzet csatákban, megédzett és annak tüzeiből becsülettel kihozott lobogója azzá a jelvényvé, amelyre ezt az ígéretet jegyezte fel a népek istene:

»Ezzel fogsz győzni!«

Az a harmadik szín, a zöld, ott az alapon: küzdelmeinknek, becsületes munkálkodásunknak alapja; a tetterő szárnyainak emelő lelke — a reménység; az igaz ügy diadalába és a gonoszok bukásában bizó hit biztató színe: vallásos életünknek ez ősi erénynek legédesebb gyümölcse. Mikor feltéintünk reá, — mindig ezt látjuk rajta feljegyezve: »Van biró a felhők felett.« S mellette azt a másikat, azt a szívünk mélyéig ható szót, amelyet azok közül a felistenek közül került, a csatamezőn bukdácsoló hős, vérző sebére tevő kezét, hagyott nekünk örökségül, ezt mondván: »Előre!«

Láttuk hazánk életében is eibukni az igazságot; de hát csak újra felemelkedett az! Láttuk gyakran dulakodni közöttünk az armányt; de hát csak mindenkor megsegényült; és láttuk vészben-viharban hazánkat; láttuk rablánczot csörgetve annak fiait és a vérpadon annak tagjait; de hát az Isten azért csak még is megsegített, mert hiszen az égről a legnagyobb földi hatalmasságnak sem lehet olyan könnyen levernie a csillagokat, de hát azért csak mégis betelt végre a költőnek mondása: »Megfogya bár, de törve nem, él nemzet e hazán!«

És jaj minékünk, ha az a szó; ha ennek az örökségnek kötelese emléke elhalványul valaha szívünkben; ha nemzeti törekvéseinket nem emeli a reménységnek lelke, a magyar nemzet sorsát vezérlő gondviselés, biztató, erőt kölcsönző hite; nem épen most, amidőn aligha nem igen közel áll az az idő, amidőn a magyar nemzetnek épen azt kellene megmutatni a világ előtt, hogy amit joga volt eddig letévére, úgy hivatást is érez magában arra, hogy Isten e segélyével megoldja azon feladatokat is amelyeket tűzön ki számára kegyelmesen az isteni gondviselés; akkor, amikor bölcsességével az emberség sorsának fejlődését megállapította...

Oh! ne feledje el azért k. k. közülünk senki sem ezt a harmadik gondolatot; mert csak ezt megtartva lesz a nemzeti lobogó kezünkben a megnyílt új ezredéven át is azzá a jelvényvé, lelekemelő erővé, amelyet azzal a parancsossal adott át őseinknek istene a magyar nemzet kezébe:

»Ezzel kell győznöd!...

Vagy vele és érte meghalnod!... Amen

Az ispotályi templomban Ferenczy Imre s. lelkész.

Ezsaiás LXIII. rész 7 verse alapján tartott egyházi beszédet, a mely szöveg a következő:

»Az Urnak kegyelmességéről emlékezem és dicsérem az Urat mindazokért, a melyeket cselekedett velünk az Ur... az ő irgalmasága szerint, az ő kegyelmességének sokasága szerint!«

Az ezredév nagy munkássainak, dicsősök közdelminék vázlatos esetelevelével kapcsolatban az Isten gondviselő kegyelméről és arról beszélt, hogy az új ezredévben is boldog s dicső lesz a magyar haza, hogyha fiai hiven követendik azt a magasztos ősi (Rákóczi kor) jelzőt: Istenért, hazáért és száqadságért.

A r. kath. templomban Wolafka Nándor dr. makáriai vál. püspök, plébános mondott misét d. e. 10^{1/2} órakor fényes segédlettel, a melyen szinten megjelentek a hivatalok és testületek küldöttei, a már említett notabilitások vezetése alatt.

A neolog izr. hitközség 1^{1/2}, 11 órakor tartotta meg a hálaadó istentiszteletet, melyen Krausz főrabbi mondott magyar beszédet, aztán héber nyelvű imában Isten áldását kérte a hazára, királyra, nemzetre, a városra, a főispánra stb. Ezen az istentiszteleten is megjelentek a hatóságok küldöttei.

Az autonóm orthodox izraelita hitközség a honszeret sugalatait követve, szintén tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg az ezredéves ünnepélyes hálaadó istentiszteletet a pásti-közi templomban, a következő sorrenddel: 1. Bekezdési ima. 2. A 21., 66. és 67-ik zsoltár elénekélése. 3. Könyörgés édes magyar hazánk, koronás királyunk, nemes városunk és városi hatóságunk boldogságáért és üdvéért. 4. Hálsima édes magyar hazánk évezredes fennállásának megünneplése. 5. A 72., 91., 100. és 117-ik zsoltár reczitálása. 6. Záróima. **Rosenberg Farkas** rabbinus Jerém. 29. 7. versét: »Segítsétek elő azon ország békéjét, melybe vezettelek benneteket, imádkozzatok érte Istenhez, mert az ő békéjében van a ti békétek« reczitálta, rámutatván azon tényre, hogy a hazai orthodox zsidóság mindenkor híven apolta a hazafiai érzelmeiket édes magyar hazánk iránt, a hívők szeméből örömkönyvek fakadtak. Az ünnepély 11 órakor ért véget.

Jelmondatok. **Kossuth** Ferencnek tudósításunkban közölt jelmondatán kívül még sok szöveget hallottunk a kömvárosok zászlójának tegnapi avató ünnepén. Egy párt meg tudunk menteni a szellő enyészto fuvalata elől s itt adjuk őket t. olvasóink gyönyörűségére és épülésére:

Dr. **Nagy Zsigmond** e szavakkal verte be szegjét:

»Ha az Ur nem építi a házat, hiába fáradoznak, a kik azt építik.« — Zsolt. CXXVII. 1.

Dr. **Benedek János** jelmondata ez volt:

»Csak az az ember, a ki épít, A durva kövön formál, szépít. Szívemben szent öröm ragyog, Mert építők között vagyok!«

Könyves Tóth Kálmán a következő üzenetet küldte:

»Minden szivdobbanás és minden kalapácsütés dicsüdjön egy-egy szent imává édes hazánk jobblétéért.«

Fábian L. Mór a kereskedelmi akadémia szerjét a következő jelmondatallal verte be:

»Komoly munka és önművelődés vessze, az egyetértés tartsa össze e lobogó követőt.«

A debreczeni hölgyek lobogóját a nagyurdi Dobos pavilonban gr. **Kornis Zsigmondné** zászlóánya tegnap d. u. adta át Debreczen város tulajdonába. A zászlót a város nevében **Simonffy Imre** polgármester vette át.

Tanársjelölések Debreczenben. A debreczeni ev. ref. jogakadémián üresedésben lévő kereskedelmi és váltójogi tanszékre, az egyetlen pályázót dr. **Helle Károlyt** a tanárok közös gyűlése az egyházkerületnek megválasztásra legmelegebben ajánlotta. Ugyanezen gyűlésen a gimnáziumi tanszékre pályázókat okmányaik alapján a következő sorrendben terjesztették fel a kerülethez: 1. **Török Péter** hajdu-böszörményi, 2. **Bodnár Lajos** kisujszállási, 3. **Bajcsai József** pápai tanár.

Letört bimbó. Nagy csapás érte **Hajdu Gyula** városi tanácsost, 11 éves kis leánya **Klárika** halálával. Az elhunyt feledhetetlen leány haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Vértó szívvel tudatjuk feledhetetlen kedves leányunknak **Klárikanak** hosszas szenvedés után, szombaton reggel 6^{1/2} órakor, élte 11-ik évében bekövetkezett csendes elhunytát. A letört kis virág földi maradványai, f. hó 11-én hétfőn délután 3 órakor fogtak, a **Nagy-Csapó** utcai 317. sorsz. házuknál az ev. ref. szertartás szerint tartandó rövid ima után a **Kossuth** utcai sarkterbe örök nyugalomra tétetni. Debreczen 1896. május 9. A gyászoló szülők: **Hajdu Gyula** és neje **Márton Lúcia**, gyermekeik: **Béla**, **József**, **Lajos**, **Miklós** és **István** nevében is.

Elveszett tegnapelőtt szombaton délután a nagyerdőn tartott **Dóczi** majális alkal-

mával valószínűleg a **Dobos pavillon** vagy a régi lövőde környékén egy karék, mely tulajdonosjének rendkívül becses emlék tárgya volt. A karperecz felső részén háromsor gránát van, alsó része egyszerű, díszítés nélküli arany munka. Az anyagi értékénél, de még sokkal inkább emlékszerű voltánál fogva igen becses tárgy megtalálóját szívesen kéri a tulajdonos, hogy azt lapunk szerkesztőségében, tegye le, részére fáradságáért — ha úgy kell — tisztességes összeg biztosítottván.

Halál a kertek alatt. A **Széchenyi** utca alatt levő kertek alatt tegnap reggel ez 60—65 év körüli férfi holttestre akadtak, a kit ott, mint később kiderült szívzérhűdés ért. A hullában **Orvos Kiss József** hadhazi lakosra ismertek, a ki a debreczeni közkörből nem régen került ki. Beszállították a köz-kórházba.

Halálozás. Vettük a következő szomorú tudósítást: **Hajnal Iréné** szül. **Kovács Zsuzsika** mult, április hó 28-án **Kis-Peregen** súlyos, hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytat szerető férje gyászolja négy évös, árva gyermekével.

Eletunt aggastyán. **Horvát Sándor** bárány-utca 2409 sz. a. lakos ma a kora reggeli órákban az ólban levő gerendára felakasztotta magát s mire az értesített rendőrségtől **Nagy Imre p. biztos** és **Ujházy Károly** kerületi orvos a helyszínén megjelentek, kiadta lelkét. Mint hozzátartozói sejtik, gyógyíthatatlan labbaja ragadta az aggastyánt végzetes tetterre.

Egy városi bizottsági tag halála. **Pálgár Hallgató Mihály** városi bizottsági tag életének 76-ik évében tegnap délután 5 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz az elhunytak **Kossuth-Dombutca** 118 sz. házatól.

Elvesztett imakönyv. **Steiner Gyula** helybeli kereskedő üzletében egy szép — **Albach Sujánszky** féle „Szent hangzatok“ című **H. S. jegygyel** ellátott kötetű imakönyvet hagyott ott tévedésből. Igazolt tulajdonosa **Steiner** ur üzletében átveheti.

Gyilkosság és öngyilkosság. Egy eszeveszett ember, kit vad szerelme fosztott meg erejétől, végzetes tetterre ragadtatta magát tegnap. **Bán István** józsa lakos — mint tudósítónk írja — már három hónapja elváltan él feleségével szül. **Varga Juliánától.** Többször unszolta az asszonyt, kibe nagyon szerelmes volt, hogy térjen vissza házához, de az hajthatatlan volt. Tegnap reggel 5 óra után keves-el, mikor az asszony **Józsáról** gyalogolt be Debreczenbe a mentelep előtt elbujva várta meg a földhűdött férj és négy lövéssel leterítette a kétségbeesett asszonyt, majd egy ötödik lövéssel a saját életét oltotta ki. A központon levő rendőrtisztviselőt **Kovács Mihály** r. biztost rögtön értesítették az esetről, a ki **Szentpály Béni** IV. ik kerületi orvossal kocsin hajtatott a helyszínére. A menteleppel szemben levő ujkut alatt találtak egy arccsal felfelé fekvő férfi hullát. Feje, testo vérrrel volt borítva. Gégéjén löbbet ütött, a mellét pedig hatlővetű 9 mm. revolvere fektütl. A götő, mely agyvelejét is teljesen szétrombolta — féttelen rögtön halált okozott. Mintegy 20—25 lépérről az utszélen fektütl az asszony s jobb oldalára dőlve nyöszörgött összekuczorodva. A melén, jóval szive felett nagy löbbet tátongott, két löbb pedig a hátán tátongott. A negyedik lövés valószínűleg nem talált. Az asszony még élt **Szentpály Béni** hevenyében kötetést alkalmazott a sebekre és a közkörházba vitette egy a férj hulláját, mint az asszonyt. Az asszony csak annyit tudott mondani, hogy férje lötte meg. Az asszony sebei életveszélyesek ugyan, de mint a közkörházból értesülünk, a nagyobb veszélyen túl van, s valószínűleg életben is marad.

Köszönetnyilvánítás. Mind azon igen tisztelt rokonok, ösmerősök és jó barátok, a kik felejtethetlen kis leányunk temetésén megjelenésükkel süttö fajtalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután is szives részvételükért szívből jövő köszönetünket **Polgári Bálint**, **nóm** és gyermekeim nevében is.

Két millió patkósszeg. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter értesíti a debreczeni kereskedelmi és iparkamarát, hogy a **Szerb hadügyminisztérium** 2.000.000 darab francia patkó szeg beszerzése iránt 1896. május hó 18-ik napjára pályázatot hirdet; mely körülményre az érdekeltek figyelmét azzal hívjuk fel, hogy a hirdetésre vonatkozó részletes feltételek, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál (Budapest, kereskedelmi minisztérium) megtekinthetők.

A nagyszöllősi Tisza-híd építése. Az ugocsa megyei m. kir. államépítészeti hivatal a nevelen falu — nagyszöllősi th: közuton levő nagy Tisza híd helyreállításához szükséges faanyagok beszerzésére 1896. május hó 21-ik napjára pályázatot hirdet. Az általános feltételek a debreczeni kereskedelmi és iparkamara hivatalában (Nagy hatvan utca 1445 sz. a.) megtekinthetők.

A magyar osztályorsjáték húzása már holnap kezdődik, sorsjegyek 12 és 13-án még kaphatók a dohány nagy tőzsdében.

Időjelzés május 12-re. Változó felhőzet, enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Táviratok.

A főváros diszgyűlése.

Budapest, május 11. (A Debr. ered. táv.) Ma volt a székes főváros milleniumi diszgyűlése. Ott voltak **Daranyi miniszter**, **Vörös László** államtitkár, **Berezvicsy Albert** képviselőházi alelnök stb. A gyűlésen **Róth Károly** főpolgármester enkölt, **Radocz János** ünnepi beszéde után **Gerlóczy** indítványára elfogadták a tanács javaslatát, mely szerint egy milliónyi alapítványt tesszenek jótékony célra. **Kassits Péter** ellene akart szólni, de lebeszéltek.

Rendőri brutalitások.

Budapest, május 11. (A Debr. ered. táv.) A tegnapi általános szavazati gyűlés után a szétoszló csapatokat a rendőrség indokolatlanul megtámadta. A népet kivont karddal kergetni kezdtek a gyalogrendőrök, kik a sétálókat is megvagdaltak. Egy rendőr kapitány már meg is sokalta a brutalitást s egy rendőrt pofon ütött, másokat hazaküldött. — **Igen sok sebesülés történt.** A munkások megsebesülve a függetlenségi körbe mentek, hol **Vig Viktor** dr. felvette az eseteket. Egy lovasrendőr **szétkaszabolt egy munkás egyletit zárlót.** A zászlótartó testvérelvédtel lobogóját és súlyosan megsérült. A z esetóriás felháborodást keltett s a képviselőházban holnap vagy holnapután **Ugron Gábor** interpellál ez ügyben.

Irodalom és művészet.

1849. Október hó 6-ika.

Thorma János festménye.

(Vége.)

Pölsenberg, az első áldozat a biton függ. — a hóhér ép elvégezte borzadalmas, köleességét. — A halott arcza nyugodt és fenséges, mintha aludnék. Közéleben áll a daias természetű **Nagy Sándor József**, büszkén, halált magvető tekintettel nézi a hóhér visszajeszto munkáját. Nemes és fenkölt alakja, bár bilincsekkel van megterhelve, úgy áll ott, mintha félisten volna.

A közönséges paraszt szekér körül csoportosult marttyrok: **Török**, **Vécsey**, **Lahner**, **Knezióh**, **Aulich** és **Leiningen** a művész által oly élethűen vannak visszaadva, hogy a szemlélő csaknem hallani véli, a mint egymás között beszélgetve itéletet mondanak a zsarnokságra, mely őket jogtalan itétele gyalázatos halálra. Megkapóan van ecsetelve az a nemes é

fenséges megnyugvás, mely a szörnyű vég tudatában is arcaik nem borzadályai, hanem ártatlanságuk tudatának fenséges glóriájával veszi körül. Ők, kik a halállal ezerszer állottak szemben és a szentügyért egy nemzetnek szabaddá tételéért, diadalról diadalra vezették a névtelen hőseket, most a bitó előtt sem rejtették vissza attól, hanem mint megannyi harczedzett hős fölemelt fővel néztek azzal szemben.

Nem, nem voltak bünösök, mert a gyáva nem nézhet ily nyugalommal, ily bátran szembe a halállal. Hősök voltak, kiknek tetteit a világ bámulta, s haláluk után épen hősiek haláluk által lettek egy nemzet halhatlan mártírjaivá.

Meglepő ügyességgel örökölte meg jeles festőnk az utolsó utra kísérő lelkészeket is, mint egy látni lehet, hogy nem a haláltusát vivő hőseknek, hanem nekik volt szükség a vigasztalásra, bátorításra. Egyik magasra emelten tartja a keresztest, talán imádkozik, talán átkot kér a zsarnok fejére, a másik térdre omolva könyözön között rebeg imát, a harmadik ijedten menekül a szekér mögé, hol görcsösen szorongatva a keresztest imádkozik, a negyedik a bitó előtt mond csendes imátja már masvilágra költözött Pöltenberg-ért, az ötödik a bitó mellett áll s leütött szemekkel magában imádkozik.

Az imádkozó lelkészek es ideális alapon megfestett csoportja a legfenségesebb keret a mártírok körül és annyi hűséggel és oly megkapó igazsággal van megfestve, hogy az amber önkénytelenül fölkiált: így történt és másképp nem is történhetett.

A kivégzést eszközlő hóhér és pribék alakja oly sikerülten és nagy gondnal van kidolgozva, hogy bár első rángu szerepet van hivatva végezni e borzalmas aktusnál, elsimul és az irtózatos jelenet a maga eszményi voltából mit sem veszít.

A leírt főcsoportot a kivézenyelt katonaság négyzöge veszi körül. Ott járjuk a vezénylő tiszteit Tichy-t, a ki lovon ül s megdöbbször arczaal tartja kezében a halálos ítéletet.

A kép háttérét Uj-Arad és Zsigmondháza vidéknek egyrésze képezi. Az égboltozat sötét-borongós októberi napot ad vissza. Az eső hulló felében, mintha maga a természet is meg akarna könyezni a hőseket.

A főcsoport kidolgozása teljes nagy, látszik, hogy a művész erre fordította egész erejét. A katonaság ez a háttér kidolgozása azonban nincs egészen befejezve, a mi azonban a kép előnyére van, mert a hősek és az őket kísérő lelkészek alakja annál impozánsabban emelkedik ki és jelenik meg előttünk.

Megkísérlém a nagy művész e fenséges alkotásának ismertetését. Leírásomat kísérletnek neveztem, mert a mű oly fenséges és tárgya oly szent, melynek elbírálását még avatott tollaknak is szentesítenék törésnek tartanám.

Örömmel tettem a halvány ismertetést, melylyel felhívni ohajtom a hazafiak seregét, hogy látogassanak el ha a kiállításon elfáradtak e képhez, mel, egy magyar festőnk örök becsü műve. Róvják le a kegyelet adóját azok előtt, akik a második ezer év szabadságáért mártír halált szenvedtek és tegyenek egy habér levelet a festő művész művére, ki merész volt megörökíteni azt.

Vántsá György.

Vidék.

Ezredévi ünnepélyek P.-Ladányon.

— Saját tudósítónktól. —

P.-Ladány, május 10.

Azt hiszi tudósító, hogy P.-Ladány nem maradt el a haza többi városai és községei mögött, midőn a lakói keblében lobogó hon-szeretettel kelle kifejezésre juttatnia. Nagyon szép nap volt nálunk a tegnapi, szombati nap, és nagyon szép ez a mai, a vasárnapi is. Már a kora reggeli órákban ünnepi szint öltött az egész város. A délczeg, daliás legények és leányok s a komoly, értelmes arczu, igaz ma-

gyar polgárság százai, ezrei lepték el a piac terét, mely gyönyörű, százados fasorozatával a Nagyerdő (hajdani, még meg nem csonkított) ligetére emlékeztet.

Mindig szemgyönyörködtető látni ezt a népet, melynek viseletéhez hasonló festői, izléses és valóban magyaros viselet nem sok van, vagy talán nincs is egész Magyarországon; de ma különösen kitettek magukért, s a nemzeti színeknek rajtok uralkodó pompája, kicsinyben (tudósító előtt legalább) egész nemzetünket tükrözte vissza.

Magában a városban a diszítés hiányos volt; mindössze 20—30 lobogót lehetett megszámlálni a főutcán, a járásbírósi, posta- s alapítványi hivatalok épületei államezimeres lobogókkal; minden másnemű díszjelvények hiányoztak.

Mindent pótoltt azonban az ünneplők lelkes, magával ragadó tömege. Minden munka szünetelt; a boltok legtöbbjei is be voltak zárva, s mindenki sietett a ref. templomba, hol ez alkalommal a legmeghatóbb jelenetek folytak le.

Ott voltak összegyűlve az elemi fiu- és leányiskolák növendékei, tanítóik vezetése alatt, osztályonként elkülönítve, ünneplő ruhában, virágkoszorús fejfel, hajokban nemzeti színű szalaggal, s száz meg száz apró zászlót emelve kezecskéik, hogy az egész templom egy zászló-erdő volt. Ez a nap különben is a kicsinyek ünnepnapja volt. — A Jövel szent Lélek — s a Te benned biztunk eleitől fogva — sziv-megejtő dallamainak, s Erőss Lajos lelkész rövid alkalmi imájának elhangzása után, razenditette a gyermekserg a Szózatot, s megharó volt azt végig halani. — Azután Várkonyi Lajos tanító tartott szintén alkalmi beszédet a gyermekekhez, felfogásukhoz mérten fejtegetve előttök az ezred év értelmét, jelentőségét, s intve őket hazaszeretetre. Majd 18, vegyest fiu- és leányönvéndéket állott ki, s mondtak hazafias dalokat és imákat s magyarázták le az Ur asztala előtt álló, virágkoszorúzott térképről Magyarország egyes korszakait, — elkezdve a honfoglaláson s folytatva Szent Istvánon, Szent Lászlón, IV Bélan fel a mai időig. Az egészet a Hymnus elenkése fejezte be, melybe már a templomot zsufoltság megtöltő közönség is beleveggyite a maga hangját.

Innen körmenetre indultak a növendékek tanítóik vezetése alatt, előbb a zsinagógához, s onnan fel a piacra a városháza elé, hol az időközben hasonló ünnepi menetben odaérkező katolikus növendékekkel egyesülve, egy nagy-szerű kört formáltak, s ismét enekelték a Szózatot. Hymnuszt, Árpád apánk né feltádsísi nemzedet, és még több más dalt, s aztán ismét körmenetre indulva, bejárták a város főbb utcáit, mindenütt kalaplevéve s éljenezve fogadtatva. Hasonló jelenetet folyt részéről le a zsinagógában az izraelita növendékek is, kik azért nem csatlakoztak az értök menő reformátusokhoz, mert még akkor javában folyt az istenitisztelek. Később aztán ezek is lelkesedve jártak be a várost, rokonszenves üdvözlések között.

Másnap, azaz ma vasárnap következett a nagyok ünnepe. Mind három templomban háládó isteni tisztelet volt, a hol megjelentek az állami hivatalok személyzetei, a különféle olvasó s más egyletek saját lobogóik alatt, mikkel az Ur asztalát övezték körül. A katolikusoknál mozsár dörgés mellett fényes misét végzett a plebános s a reformátusoknál köny fakasztó szonokiatot tartott Erőss Lajos lelkész, hazaszerető szive melegét átömlesztve hallgatói keblébe, példát mutatta, hogy milyennek kell lenni egy igaz magyar papnak. Istentisztelet után a polgárság zászlók alatt a Hymnuszt és a Kossuth dalt enekelve járta be a várost, leirhatatlan érzelmeiket keltve tudósító szívében, ki magányából szemlélve őket, kezeit áldólag terjeszté utánok. Tudósító megvan győződve, hogy jobban tettsz ez az egyszerű ünneplés odafönn, mind annál a mesterkelt ténynél, pompánál, a mi ott az ország szívében (egy felig idegen nagy városban) össze van halmozva.

Mindkét napot mulatságok rekeszték be.

A katolikus növendékek számára az uradalmi alapítvány rendezett az Almásban sikerült majálist, s szerte a városban magok a polgárok gyűltek össze a különféle egyletek czége alatt népünnepeyre.

És most befejezhetném tudósításomat, ha a krónikai hűség nem követelné, hogy megemlítsék még valamit, a mi ünneplőünknek egyedüli, különben számba sem vehető árnyoldalát képezte. Ez egy kis komédia volt, melyet Duró Aron rögtönzött, ugyanazon Duró Aron, a ki a harmadévi szociális színezetü mozgalmakkor a kolompós szerepét játszotta. Erősen felvörös-pántlikázott kalappal közibe vegyült az ünneplőknek a piaccan, s holmi czélzásokat ejtett el, éltette a munkásokat, a mesterembereket, és mindenkit, csak a nemzetet, a hazát, a királyt nem; míg a helybeli erélyes csendőr-örszvezető el nem hallgattatta. Beszélhetett volna különben: ezt a mi értelmes, okos, becsületes népnéket ugyan el nem csabítja, és aztán, szegény ő maga is elcsabított, kit egy okos szóval meg lehetne téríteni.

A H.-Hadházi ünnepélyek.

Megható s a most élő nemzedék előtt feledhetetlen nap lesz H.-Hadházon május 9-ike. Ekkor ünnepele a iskolak az ezeréves hazát s ekkor tették le alapkövet az ismeretlen hirtben épült régi templom helyére a mintegy 16 ezerftt költséggel építendő új, díszes iskolának.

Reggel 8 órakor az összes harangok ünnepies zugása alatt templomba vonult 600 főt számláló növendék sereg nemzeti zászló alatt, uemzeti színű jelvényekkel feldisiztve.

A tágas templom minden része megtelt már ekkorára érdeklődő közönséggel, úgy hogy a gyermekeket alig lehetett elhelyezni.

Rövid, de felemelő istenitisztelek után az ezen alkalomra megkapóan feldisiztett füiskola udvarára vonult a gyermekserg s vele a közönség, mely az egész tágas udvart színlőtig megtöltötte.

Igy folyt le a tulajdonképeni ünneplő minden színében valóban meghatóan s a jelen levőkhez feledhetetlen benyomással.

Szabó Lajos ref. lelkész s Simon Károly tanító tartott alkalmi beszédeket. A növendékek hazánk ezer éves történetének kimagasló részletét adták elő meglepő s megindító kifejezéssel és érzettel. — Közben a Hymnuszt és végül a Szózatot énekelték az ő kedves, anyagi hangukon.

A hazafias ünneplő után az egész közönség az új iskola építése helyére mint s Szabó Lajos lelkész az iskola előzményeit ismertető, az iskola szervezetére buzdító beszéd s fenszárnyaló ima után elhelyezte az alapkövet, melynek kivéssett közepeben az iskolaépítés ügyének rövid ismertetését, a jelenlegi egyházi és világi előjárak neveit tartalmazó emlékirat tétetett le.

Aztán még egy szép záróimát mondott Szabó Lajos lelkész, a fellekesült közönség pedig rákezdte a reformátusok leszebb énekét: „Te benned biztunk eleitől fogva” . . .

Ezredévi kiállítás.

Az ezredéves kiállítás mintegy 290 épületei közt tagadhatatlanul a legorginalisabb a Mauthner Ödön budapesti magkereskedő pavillonja. Ez olyan eredeti, a minőt semmiféle világkiállításon még nem láttunk. Látni kell azt a sajátos vadregényes külsejű épületet, mely vakolat helyett egész összességben fakéreggel van borítva. A közeledőt már száz lépésről a díszes kis benyúló kert remek tökéletességi virágainak kellemes illatárja fogadja, de csak közelebb érve észleli, hogy ebben a pavillonban és előtte folyton tolongó néparadattól vajmi nehez a pavillonba bejutni. Bann a pavillonban látjuk a szakavatott rendező kéz művét: magvak kristályüveg tartókba rendezve s minden konyhakerti és virágmag-fajta mellett ragyogó színekben festett természetű ábráját, majd üvegszekrényekbe helyezett frappans

hűségű, természetes nagyságu modelljeit. A páratlan tökéletességű és tisztaságu gazdasági magvak egyetemben a természetben csoportosított növényekkel, valamint az ezen pavillonban kiállított ritkább magvak gyűjteménye méltó tanulmánytárgyai a gazdának, kertésznek és a természet kedvelőjének egyaránt.

Ezredévi ünnepségek Debreczenben.

Május h 13-án.

Reggel 8 órakor a városházterén gyűlnek az elemi iskolák összes növendéke, akik mintegy ötezeren kivonulnak a nagyerdőre, ahol a korszolyázó téren felállítva eléneklik a Hymnuszt, meghallgatnak egy alkalmi beszédet s a szózat eléneklésével berekesztik az ünnepélyt.

Délelőtt 11 órakor a kereskedelmi akadémia ifjúságának zászló szentelése az intézet dísztermében.

Májushó 17-én.

Délelőtt 9 órakor ünnepélyes istenitisztelet a róm. kath. templomban.

Délután 2 óratól népünnepély a nagyerdőn, melynek költségeire a városi közgyűlés kétezer forintot szavazott meg.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járáshíroság szóbeli kereseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Nepkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Museum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona“ a kereskedelmi akadémiá palotájában.

Nyomdász majális május 16-án a „Margit-úrdő dísztermében.

Május 10. A kőműves iparosok és segédek egyesületének zászlószentelési ünnepélye.

Sz. Dávid Istvánál zene-estély: Vasárnap Yeres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyarai Testvérek.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtönköv) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)
Délután:
Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

63

A n a p l ó.

(Folytatás.)

— Mellemet ön védi a hideg ellen, hátamat pedig ne feltse. Csak öltse fel. A mentő meleg . . . Így! Várjon, majd én megdekához szorítom karommal. Így! . . . Ráró, gyorsan kissé! Szégyeld magad. A tábornok leánya még azt hiszi felőled, hogy német ló vagy, oly lassan baktatsz.

Ezt már magyarul mondta. És a ló, mintha megértette volna gazdája szavát, sebesebben futott. Az ifju azután elkezdett magának dudolgatni, nem törődve többet velem. A híres Petőfi egyik dalát dudolgatta. Soha sem feledem el azt a verset, oly kedvesen zeng még most is fülemben:

Nem angol ló az én pegazusom,
Vékony nyakkal, hórihorgas lábbal,
Nem is német teherhordó állat
Széles háttal, medve topogással.

Magyar esikő az én pegazusom,
Eredeti derék magyar fajta,
Világos pej, sima selyem szőrrel,
A napsugár hanyatt esik rajta.

. . . Hosszan, édesen pihentem ott az ifju lovag szívében, oda simultam egészen hozzá, fejemet az ő sima arcához fektetve, karjaimmal nyakát átfontva és lelmem megdicsőülve röpkedtem a szerelmes tündérek honában, a hetedik mennyországban. Az ifju szelid dudolgatása el-mámorosított, szemeim lezáródtak, tagjaimat kellemes zsidbadás fogta el. Elaludtam az ifju keblén . . .

Fegyverzörgés és egyes kiáltások ébresztének fel. Körülnéztem. Sötét erdő közepén voltunk s a jelenet, mely előttem feltárult, a legregényesebbek egyike vala.

Egy tágasabb térség közepén, melyet a százados fák titkoszerű homálya vett körül, élénk tűz lángolt; a tüzet marcsona, de szép keleties arcu hadiak vették körül, állva és hoverszve, a legfestőbb csoportozatban. Öltözötük különfélesege hevenyészett guerilla csapatot árult el. Némelyik az annyira festői magyar népöltözetet viselte, a cifra szűrt, árvaléány-hajas pörge kalapot és kék vagy fehér vászon ruhát. Mások ismét katonás, vörös zsinóros, barna vagy kék atillákban voltak, lovagló gombos, vagy szűk tricotszerű nadrágban, melyre hosszú szürü rúncos lovagesizma volt huva. Fegyverzetük, pisztolyok az övben, karabély és kard. A háttérben szuronyos puskákból alakított piramidok fénylettek s egy alacsony kunyhó nyitott ajtaján ki-kivillant a tüzhely pattogó tűzének élénk lobogása.

Egy magas, deli termetű arany kardbojtos hadfi, ki tisztnek látszott, sietett felénk, s irig egy szürős fiézkő lovaink kantárszárait vette át, a tisztforma férfi barátságosan rázta meg lovagom kezét.

— Hozott Isten, Villám! Soká késtél, már aggódtunk érted. Mi hir a károsban?

— Szervusz Komikás! Ma elkéstünk. A nemzetörököt már elvitték Heidenburg embe-rei, de velük együtt a gyujtogatókat is. A szerzesánoknak azonban csak egy része volt a városban, egy másik csapatall visszafelé akadt egy kis dolgom. Egy nőt kellett megmentenem körmeik közül.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma

— a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Harsányi Sándor és neje veszik Werenáth Mária özv. Másseli Károlynétól úgy is mint kiskorúak gyámjától ezeknek 5849 sztkjvben foglalt ingatlanaiat 3650 frtért.

2. Zsupos József és neje veszik Szathmári Mihály és nejétől ezeknek ondódi szántó-földjüket 550 frtért,

3. Nagy Ferencz veszi Kovács Juliánna Tóth Sándornétól ennek halápi kaszállóját 500 frtért.

4. Debreczen város veszi Király Eszter özv. Beke Károlynétól ennek halápi kaszállóját 1200 frtért.

5. Magyárossy Erzsébet veszi özv. Nemes Gaborné Jäger Paulinától ennek boldogfalvai szőlőjét 1700 frtért.

6. Somogyi Lajosné Hornyak Zsuzsánna mint k. k. gyermekei gyámja veszi Kiss János és nejétől ezeknek 2738. sz. a. házukat 2100 frtért.

7. Simon Gábor és neje veszik Debreczeni Sára Szilágyi Andrásnéól ennek postaker-ti szőlőjét 502 frtért.

8. Ujlaki István és neje veszik Tóth István és nejétől ezeknek csapó-kerti szőlőjüket 335 frtért.

9. Kis Gábor és ifj. Ujvári József veszik Boros András úgy is mint k. k. gyámjától ezeknek 3211 sz. a. házukat 700 frtért.

10. Erdelyi István és neje veszik Daku János és nejétől ezeknek 129 sz. a. házukat 2500 frtért.

11. Lada István és neje veszik Ökrös István és nejétől ezeknek 169. sz. a. házukat 3300 frtért.

12. Végh János és neje veszik Hegedüs Ferencztől ennek 3317. és 3653 sz. a. házas telkét 3525 frtért.

13. Szilágyi József és neje veszik Czudor János és nejétől ezeknek homok-kerti szőlőjüket 1300 frtért.

14. Fábrián Ede és neje veszik Fényi József és társaitól ezeknek csapó-kerti szőlőjüket 900 frtért.

15. özv. Szabó Ferenczné szül. Faéagó Juliánna, veszi Juhász István és nejétől ezeknek 7426. sztkjvben foglalt ingatlanaiat 1000 frtért.

16. Aakóczy Zsuzsánna férj. Kertész Jánosné úgy is mint k. k. gyermekei gyámja veszi Boros Juliánna és társaitól úgy is mint a k. k. gyermekei gyámjától ezeknek 1033. sz. a. házas telküket és ennek ondódi földét 7500 frtért.

17. Pál József veszi Hüse János és nejétől ezeknek 254. sz. a. házas telküket 1226 frtért.

18. Dr. Szentpály Béni és neje veszik Grünfeld Leopold és nejétől ezeknek 676. sz. a. házas telküket és ennek ondódi földjét 6200 frtért.

19. Daku Mihály és neje veszik Kállay Imre és nejétől ezeknek 733 sz. a. házukat és ennek ondódi földjét 3570 frtért.

Budapesti gabonatözsde.

május 9-án.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s a	kilós	Ar 1 0 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	—	76	—
„ „	77	6.90	78	6.97—7.10
„ „	79	7.05	80	7.10—7.20
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
„ „	77	6.95	78	7.---7.15
„ „	79	7.10	80	7.1—7.25
Pestvidéki ó	75	—	76	—
„ „	77	6.90	78	6.95—7.10
„ „	79	7.05	80	7.10—7.20
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
„ „	77	6.90	78	6.95—7.10
„ „	79	7.05—7.15	80	7.10—7.20
Bácskai „	75	—	76	—
„ „	77	7.---7.10	78	7.05—7.20
„ „	79	7.15—7.25	80	7.20—7.30
Észak magy.	75	—	76	—
„ „	77	—	78	—
„ „	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógrm.
Rozs elsőrendű uj	70-72	6.30 6.35
„ másodrendű „	—	6.20 6.30
Arpa takarmánynak „	60-62	4.50 4.70
„ égetni való —	62-64	5.10 5.70
„ serfőzdei —	64-66	6.15 6.50
Zab — — — — uj	39-41	6.20 6.55
Tengeri bánsági —uj	—	4.— 4.05
„ más nemű „	—	3.90 4.00
„ — — — —	—	0.— 0.—
Repcze bánsági	—	0.00 0.00

Kőbányai sertés-piacz.

május 8.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg.— sulyban 50-51 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) — 49-50 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220-280 klgmig terjedő sulyban) 44-45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban) 43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 220-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgm. terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi május hó 7-ik napján volt készletben 9531 drb. 1896. május hó 8-ik napján felhajtott — drb. 1896 május 8-ik napján elszállított 17 drb. 1896. évi május hó 9-ik napjára maradt 9514 sertésforgalom üzletirányzata változatlan.

Nyilttér.

Henneberg selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyaramból rendelik, fekete fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) sat. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító selyemgyára Zürichben. Svajczba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1)

Szemét kihordási vállalat.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel, különösen a t. háztulajdonosokkal és intézetekkel tudatni, hogy Debreczen városában

szemét kihordási vállalatot

létesítettünk Szemét kihordások az egyes háztól a legolcsóbb árban eszközöltetnek,

Szemét kihordás megrendelés szerint naponla, hetenként vagy havonként. Az elvállalt munkálatért teljes felelősséget vállalunk.

Jelentkezéseket elfogad a nap bármely órájában

KOHN MÓR

nagyvárad-utca. Kóbor-ház 2206. sz. a.
Tisztelettel

Szemét kihordási vállalat.

Birtok eladás.

Debreczenben a Kossuth-utcán 55-ik sorszámú több mint 400 □-ól kiterjedésű jól beépített házas telek, egy teljesen berendezett sertés hizlaló a hozzátartozó luezernással együtt az u. n. olajútó mellett.

A nagycserén 44 cat. hold kiterjedésű megváltott kaszáló a rajta lévő összes épületekkel együtt kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó.

Értekezni lehet az eladás feltételeiről ügyvédi irodámban.

Szabó Antal

ügyvéd
Nagyuj-utca 1597. sz.

Stern József és testvére

nagykereskedők

és gyárosok.

DEBRECZEN, Piacz 1584. a „Bika“ szálloda mellett.

UJDONSÁGOK

tavaszi és nyári idényre:

Szövött és kötött áruk.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák, keztyűk.

Turista és tornaingek.

Női- és férfi

fehérműk, mosó ruhakemék.

nyakkendők, esernyők.

Szintartó kötő és hímző pamutok minden minőségben.

Csipke, szallag és díszek stb.

Mindenféle szabó kellékek.

Norinbergi áruk nagy választékban.

KEFE-ÁRUK

háztartási, gazdálkodási és ipar célokra.

Ecsetek, meszelők, seprők,

ruha-, haj-, fog- és körömkefék,

fésűk, szappanok,

ia tszerek, valamint minden e szak-

mához tartozó bel- és külföldi

toilett-czikkék dus raktára.

Fodrász kellékek nagy választékban.

373 sz. 1896. v. k.

Árverési hirdetemény.

A debr. kir. jbiróságnak 8477/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Jancsó Ilona részére Doczauer Manó debreczeni lakostól 507 frt. 35 krajczár, ennek 1896 évi március hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 42 frt 01 kr. perköltség erejéig 1896. ápril hó 2-án bíróság lefoglalt és 606 frt 90 krra becsült butorok, ezukrászati eszközök, liquerök és egyebek 1896. évi május hó 29-én d. u. 4 ó. kezdetét veendő Debreczenben, Kossuth-u. 2562. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi május hó 9.

Bódogh Zsigmond.

bir. kiküldött.

213/1896. v. k. sz.

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 1650/1896 P. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Beszterczebányai 1-ső magy. postó és gyapju részv.-társaság özv. Veres Lászlóné debreczeni lakostól 89 frt 30 kr. tőke, ennek 1896 évi nov. hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 80 kr. perköltség erejéig 1896 évi január hó 21-én bíróság felül foglalt és 1702 frt 50 krra becsült áruk, érték tárgyak, és egyebekből álló ingóságok, 1896. évi május hó 19-én délután 3 óraker kezdetét veendő és hatvan-utca 1099 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni Debreczen, 1896. évi ápril hó 19-én.

Sugár Gyula.

bir. kiküldött.

Mária-czelli
Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, búzós lehelet, fellujtság, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorférgés, tolealges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomorulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillizták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utastással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerész **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göttl Nándor, Tóth Béla, Miha'ovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Ermihályfalván Mátray István, Hadházon Farkas Ödön, Kabán Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.